

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
TUZLANSKI KANTON
OPĆINSKI SUD U BANOVIĆIMA
Broj: 127 O P 077409 21 P
Banovići, 22.03.2023. godine

Općinski sud u Banovićima, sudija Zlatko Šahinović, u pravnoj stvari tužitelja Z.S., sin I., iz T., ..., zastupan po punomoćniku Gutić Azri, advokatu iz Banovića, protiv tuženog RMU „Banovići“ DD Banovići, ul. Armije BiH br. 52, zastupan po punomoćniku A.M., uposleniku tuženog, radi naknade štete, vsp 15.670,00 KM, nakon održane glavne i javne rasprave, u prisustvu punomoćnika stranaka, donio je dana 22.03.2023. godine, sljedeću:

P R E S U D U

Obavezuje se tuženi RMU „Banovići“ d.d. Banovići da tužitelju Z.S., sinu I., iz T., naknadi materijalnu štetu na nekretnini označenoj kao k.č.br. 556, zv. „GRABICI“, njiva 5. klase, površine 3709 m² upisana u zk.ul.br. 303 k.o. ..., i to za dio nekretnine u površini od 970 m², u ukupnom iznosu od 15.670,00 KM, od čega na ime gubitka godišnje dobiti za četiri sezone za period 15.08.2018. do 15.08.2021. godine iznos od 1.940,00 KM, na ime umanjnja tržišne vrijednosti dijela parcele u površini od 970 m² iznos od 11.640,00 KM, te na ime vrijednosti izgubljenih voćnih stabala i sadnica iznos od 2.090,00 KM, zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana podnošenja tužbe pa do isplate, kao i da mu naknadi troškove parničnog postupka u ukupnom iznosu od 2.350,00 KM, a sve u roku od 30 dana od dana donošenja presude pod prijetnjom prinudnog izvršenja

Obrazloženje

Tužitelj je, putem punomoćnika, dana 17.08.2021. godine, podnio tužbu protiv tuženog radi naknade štete, u kojoj navodi da je vlasnik i posjednik sa dijelom 1/1 nekretnine označene kao k.č.br. 556 zv. „GRABICI“ Njiva 5. klase, površine 3709 m², upisane u zk.ul.br. 303 k.o. ..., te da u neposrednoj blizini nekretnine tužitelja tuženi izvodi rudarske radove većeg obima, usljed kojih radova je formirana vještačka vodena akumulacija-jezero, te je nekretnina tužitelja djelimično poplavljena, odnosno zahvaćena vodom, navodi da je na nekretnini tokom dugog niza godina uzgajao voćne zasade šljiva, jabuka, koji su uslijed dejstava vode uništeni, te da je vršio i poljoprivrednu obradu nekretnine, a da sada to nije u mogućnosti činiti, te da je došlo i do pojave vidljivih oštećenja zemljišta koji se manifestuju kroz ulegnuća, nabore, slijeganje i klizanje različitih oblika i intenziteta, odnosno da je došlo do razvlačenja i puzanja terena i da se oštećenja zemljišta iz dana u dan povećavaju, što se može utvrditi i jednostavnim pregledom nekretnine, kao i da se više puta obraćao tuženom sa zahtjevom za mirno rješavanje pitanja naknade štete ili pokretanja postupka eksproprijacije dijela nekretnine, ali bezuspješno. U toku postupka punomoćnica tužitelja je ostala kod navoda iz tužbe, te je preinačila tužbeni zahtjev u skladu sa provedenim vještačenjima, a u završnom izlaganju navodi da je nesporno da je tužitelj vlasnik i posjednik predmetne nekretnine, ali da je sporno postojanje štete i uzrok i visina štete na predmetnoj nekretnini, te da je neosnovan prigovor zastare potraživanja jer se radi o kontinuiranoj šteti, a da na istaknuti prigovor

punomoćnik tuženog nije izvodio nikakve dokaze. Dalje u završnom izlaganju navodi da iz nalaza i mišljenja vještaka geološke struke, kao i njegovog usmenog izjašnjenja sud može utvrditi da se šteta na nekretnini tužitelja ogleda u vidu djelimičnog potapanja zapadnog dijela nekretnine, te pojave pužanja, klizanja i kretanja niz padinu dijelova nekretnine tužitelja zbog jezera koje je formirano od strane tuženog u procesu deponovanja jalovine u neposrednoj blizini nekretnine tužitelja, te da tuženi nije vršio monitoring stanja urušavanja i degradacije priobalnog terena i da nije odvodnjavao odlagalište što mu je bila obaveza, dok iz nalaza vještaka rudarske struke, kao i njegovog usmenog izjašnjenja sud može utvrditi da je tuženi odgovoran za plavljenje, odnosno devastaciju nekretnine tužitelja, jer nije predvidio odvodnjavanje oborinskih voda iz depresije, odnosno uvale stvorene formiranjem odlagališta jalovine koje je jedinim dijelom više od projektovane visine, da iz nalaza vještaka poljoprivredne struke i njegovog usmenog izjašnjenja proizlazi da na predmetnoj nekretnini u površini od 490m² dolazi do povremenog plavljenja, da je površina od 350m² poplavljena, a površina od 130m² ekonomski neopravdana za korištenje zbog zavlaznosti. Dalje navodi da su neosnovani prigovori punomoćnika tužitelja na nalaze vještaka geološke, geodetske, rudarske i poljoprivredne struke, te da se sud i neposrednim opažanjem na licu mjesta mogao uvjeriti da se na donjem dijelu predmetne nekretnine nalazi veća vodna akumulacija. U konačnici ističe da su rudarski radovi uzrok štete na dijelu nekretnine tužitelja tako da je za štetu u cijelosti odgovoran tuženi, a uzimajući u obzir da je rudarska djelatnost opasna djelatnost i da tuženi nije uspio dokazati da uzrok štete nisu rudarski radovi tuženog, niti je uspio dokazati postojanje uslova za oslobođenje od odgovornosti tuženog, pa predlaže da sud u cijelosti usvoji tužbeni zahtjev tužitelja, te potražuje troškove postupka.

Tuženi u pismenom odgovoru ističe da osporava u cijelosti postavljeni tužbeni zahtjev iz razloga što tužitelj nije ponudio pravno relevantne činjenice na kojima zasniva tužbeni zahtjev, niti dokaze kojima potvrđuje iznesene tvrdnje da je šteta nastala kao posljedica rudarskih radova, niti koji dio parcele je zahvatila voda sa akumulacije, te da tužba ne sadrži ključne činjenice vezane za sam štetni događaj zahvaćanja parcele vodom iz akumulacije jezera i osporava da je parcela zahvaćena vodom iz akumulacije jezera. Dalje navodi da rudarski radovi nisu zahvatili parcelu tužitelja, niti je parcela tužitelja zahvaćena vodom, što nesporno ukazuje da se nije desio štetni događaj, pa posljedično tome nije mogla ni nastati šteta. U toku postupka punomoćnik tuženog je ostao kod navoda datih u odgovoru na tužbu, te je istakao da parcela tužitelja nikada nije bila pod vodom, niti je mogla biti zahvaćena vodom iz razloga što zbog nadmorske visine i položaja jezera i predmetne parcele u vremenu do podnošenja tužbe nisu bile padavine takvog obima koje bi dovele do eventualnog plavljenja predmetne parcele, posebno zbog činjenice da udaljenost parcele tužitelja i vještačke akumulacije je nekih 15 do 20m, te je istakao i prigovor pasivne legitimacije zbog činjenice da navedena vještačka akumulacija nije u vlasništvu i nadležnosti tuženog, te je istakao prigovor zastare potraživanja. U završnom izlaganju navodi da tužitelj nije dokazao niti osnovanost, niti visinu postavljenog tužbenog zahtjeva, niti uzročno-posljedičnu vezu između rudarskih radova sa navodnom štetom na predmetnoj parceli jer tuženi na predmetnoj parceli nije izvodio direktno ili indirektno bilo kakve rudarske radove, osporava vještačenje po vještaku geodetske struke u pogledu utvrđenih i izmjerenih površina. Također je osporavao i vještačenje po

vještaku geološke struke u formalnom i materijalnom smislu kao i u zaključku vještaka, navodeći da nalaz i mišljenje vještaka i njegovo izjašnjenje ne ispunjava zakonske standarde i obaveze, te je prigovarao i vještačenju po vještaku rudarske struke navodeći da isto nema zakonsku snagu jer je vještak izašao van zadatka vještačenja. Punomoćnik tuženog je prigovarao i vještačenju po vještaku poljoprivredne struke, navodeći da isto nema dokaznu snagu kojom se dokazuje oblik i visina štete iz razloga što su nalaz i mišljenje i izjašnjenje vještaka dato na raspravi nejasni, neosnovani, proturječni sami sebi i drugim izvedenim dokazima. U konačnici predlaže da sud u cijelosti odbije tužbeni zahtjev tužitelja kao neosnovan, te potražuje troškove postupka.

Na ročištu za glavnu raspravu izvedeni su dokazi uvidom i čitanjem u dokaze predložene od strane tužitelja, i to: “[...]“, saslušan je tužitelj u svojstvu parnične stranke, pa je sud, savjesnom ocjenom izvedenih dokaza, u smislu odredbe čl. 8. Zakona o parničnom postupku FBiH („Sl. novine FBiH“ br.53/03,73/05,19/06 i 98/15 u daljem tekstu: ZPP) odlučio kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Uvidom u Zemljišnoknjižni izvadak Općinskog suda u Banovićima, ZK ured sud je utvrdio da je na parceli označenoj kao kč.br. 556 zv. „Grabici“ njiva 5. klase površine 3.709,00 m² k.o. ... uknjiženo pravo vlasništva u korist Z.S., sin I., sa dijelom od 1/1.

Neposrednim opažanjem suda na licu mjesta prilikom vršenja uviđaja konstatovano je da se predmetna parcela nalazi u mjestu ..., zaseok Brezje, općina B., te da se do predmetne parcele dolazi uplanjenim zemljanim putem, da se predmetna parcela, gledajući od navedenog zemljanog puta, proteže u pravcu jugo-istok sjevero-zapad, te da je predmetna parcela od pristupnog puta zasađena voćnim stablima, da se na parceli nalazi i mali dio zemljišta pripremljen za povrtlarsku sadnju, a da se u donjem dijelu parcele, gledajući od puta, nalazi poveća vodena akumulacija koja jednim dijelom zahvaća i parcelu tužitelja na kojoj je dio stabala voćki potopljen, odnosno nalazi se u vodenoj akumulaciji i da se preko puta vodene akumulacije nalazi deponija jalovine iz otkrivke uglja. Sud smatra neosnovanim prigovor punomoćnika tuženog što nije precizirana površina vodene akumulacije koja je zahvatila dio parcele i voćnih stabala koja su obuhvaćena vodenom akumulacijom, jer je zadatak vještaku geometru bio da sačini skicu lica mjesta na kojoj bi bio, između ostalog, i dio nekretnine tužitelja zahvaćen vodom, a zadatak vještaku poljoprivredne struke je, između ostalog, bio i da se izjasni o šteti na nekretnini tužitelja.

Iz nalaza i mišljenja vještaka geometra Kopic Jakuba iz Banovića, od 19.05.2022. godine, proizilazi da je vještak na uviđaj na licu mjesta dana 09.05.2022. godine u KO ... uz prisustvo suda, tužitelja, punomoćnika tužitelja, vještaka geološke i rudarske struke izvršio identifikaciju predmetne parcele, te naveo da je ista označena kao kč.br. 556, zv.Grabici, njiva 5 klase u površini od 3709m², KO ..., vlasništvo tužitelja Z.S., sin I., sa dijelom od 1/1, te da je nakon izvršenog premjeravanja, tj.utvrđivanja površine tužitelja koja je oštećena vodenom akumulacijom, tj.premjeravanjem vidljivog stanja akumulacije vode na parceli, kao i na osnovu pokazivanja dijela parcele koji oštećuje akumulacija. Vještak je na skici lica mjesta prikazao mjerene podatke na terenu, i to plavom bojom označio je

postojeću akumulaciju vode na terenu na dan uviđaja sa površinom od 350m², žutom bojom na skici lica mjesta označio je površinu dijela parcele tužitelja koju je sam tužitelj na terenu pokazao da se oštećuje prilikom rasta nivoa akumulacije vode sa površinom od 490m², a narandžastom bojom na skici lica mjesta označio je površinu parcele tužitelja koja se prema planovima katastra nekretnina vodi na njemu i ista iznosi 130m². Iz čega je vještak zaključio da oštećeni dio parcele tužitelja kč.br. 556 iznosi 970m² od ukupne površine parcele, a sastoji se od 350m² pod vodom, na skici lica mjesta označeno plavom bojom, zatim površina od 490m², na skici lica mjesta označeno žutom bojom, i 130m² na skici lica mjesta označeno narandžastom bojom. U prilogu nalaza dostavljena je skica lica mjesta od 09.05.2022. godine. Na glavnoj raspravi vještak je u cijelosti ostao kod datog nalaza i mišljenja, s tim da se očitovao da je kao posjednik na predmetnoj nekretnini upisan tužitelj, te da je na skici lica mjesta označio dijelove nekretnine tužitelja u različitim bojama, a kako je to izmjereno na terenu, te da je parcela tužitelja udaljena 120m od rudarskih radova tuženog, tj. od nasipa kipe, odnosno jalovine. Vještak dalje navodi da je sva mjerenja izvršio tokom uviđaja i da je uviđaj rađen u zapadnom dijelu parcele, tj. u donjem dijelu parcele i da je mjerenje površina vršio na osnovu rješenja suda.

Sud je nalaz i mišljenje vještaka geometra u cijelosti prihvatio kao stručan i objektivno, jer je vještak odgovorio zadatku određenom rješenjem suda, a prigovore punomoćnika tuženog koji se odnose na ličnost vještaka i njegovu stručnost, kao i na same matematičke operacije i mjerenja i prenošenje istih na skicu lica mjesta ovaj sud smatra neosnovanim i paušalnim, posebno uzimajući u obzir dugogodišnje vještačenje predmetnog vještaka pred ovim i drugim sudovima, kao i njegovu stručnost i dugogodišnje iskustvo.

Iz stručnog nalaza i mišljenja vještaka geologa Mešković Amira, od 13.05.2022. godine, proizilazi da je vještak izveo zaključak na bazi ranijih istraživanja, vještačenja, FSD RMU „Banovići“, činjeničnog stanja na terenu - oštećenja nekretnina tužitelja, položaja istih u odnosu na vještačko jezero, komplikovanog strukturno-geološkog sklopa terena, pa imajući u vidu sve navedeno, kao i iskaz očevidaca, vještak zaključuje da štete na ovom lokalitetu nisu nastale u vrijeme rada najbližeg površinskog kopa Turija na direktnoj proizvodnoj eksploataciji uglja, jer je znatna udaljenost da bi se ovaj faktor razmatrao, ali da su štete na nekretninama tužitelja i fizičko potapanje dijela sporne parcele uzrokovane jezerom koje je formirano od strane RMU „Banovići“ u procesu deponovanja jalovine u neposrednoj blizini sporne parcele gdje je formiran geosinklinalni oblik u terenu (uvala), gdje se nagomilavaju podzemne i površinske vode. Vještak dalje navodi da se pojava djelimične potopljenosti dijela parcele i erozionih procesa blagog gravitacijskog klizanja i puzanja terena u priobalnom dijelu u zoni sporne lokacije - erozija se može objektivno posmatrati većinskim većinskim nepovoljnim faktorom u odnosu na svaki pojedinačni drugi faktor, te da su zbir drugih faktora koji su djelimično učestvovali na stvaranje šteta: geomorfološki faktori-teren predstavlja nepovoljnu kosinu sa nagibom do 10%, loša geološka građa-gline, loše hidrogeološke odlike terena-promjena nivoa podzemnih voda, tektonika-prisustvo manjeg tektonskog rasjeda u zoni sporne lokacije, te da se navedeni zbir drugih faktora u obimu utvrđenih šteta može stručno i iskustveno procijeniti kao manjinski sa manjim udjelom u obimu ukupnih utvrđenih šteta na nekretninama tužitelja, jer se sporna lokacija nalazi u

direktnom priobalnom dijelu spornog jezera i djelimično je potopljena jezerskom vodom, posebno u vrijeme hidrološkog maksimuma-povišenog nivoa vode u spornom jezeru. Na ročištu pred sudom vještak je u cijelosti ostao kod datog nalaza i mišljenja, te se izjasnio da je tuženi formirao odlagalište jalovine iz krovine ugljenog sloja i time stvorio preduslove, odnosno uvalu ili depresiju koja graniči sa nekretninama tužitelja i da se tu formirala akumulacija vode koja je neprotočna sve dok sporna akumulacija ne doživi prelijevanje vode preko najnižih kota u terenu koji graniči sa vodenom akumulacijom, te da je dignuta kota odlagališta mimo projektnog rješenja, što uzrokuje da se i nivo vode u spornoj akumulaciji vremenski diže i spušta i djelimično potapa i spornu parcelu tužitelja, a što doprinosi neprirodnom zavodnjavanju spornog terena, a što opet proizvodi procese gravitacijskog puzanja, kliženja i kretanja niz padinu spornih dijelova parcele tužitelja i da je dominantan faktor koji je uticao na oštećenja nekretnine tužitelja jesu radovi tuženog, pa se tako može definisati uzročno-posljedična veza između radova tuženog i oštećenja nekretnine tužitelja. Vještak dalje navodi da je imao na uvid Rješenje o vodnoj dozvoli od 10.06.2019.godine Agencije za vodno područje rijeke Save, ali da navedeno rješenje nema veze sa spornim odlagalištem jalovine i spornom akumulacijom, jer se ta vodna dozvola odnosi na širi teren platoa Bešin i Turija, te ističe da se predmetna parcela nalazi na padini koja je u nagibu do 10%, što ne znači da je to 10%, nego su određeni dijelovi padine, kao i sporne parcele i u manjem nagibu, ali najviše do 10%, te da za iskusnog inženjera nije problem da ocijeni promjenjivost padine od 0 do 10%, što odgovara spornom terenu. Dalje navodi da je još 1982.godine napravljena osnovna geološka karta „List Banovići“ R1:100.000 i da je takva geologija dokazana i napisana i da se u naučno-istraživačkom radu, projektima, vještačenjima doslovno prepíše napisala geologija koja se ne može ni mijenjati, niti nadalje izmišljati i da nije bilo potrebe prikazivati geološku kartu i tumač koji prati kartu, jer je problem u nastanku štete na spornoj lokaciji, te ističe da je on ekspert za hidrogeologiju i da predaje na prvom, drugom i trećem stepenu Rudarsko-građevinsko-geološkog fakulteta u Tuzli, te da je nesporna činjenica da na svakom dijelu zemljine kore egzistiraju podzemne vode, pa i na spornom lokalitetu, a posebno što imamo „vodno oko“ ili „vodno tijelo površinske vode“, jer ta lokacija predstavlja zatvorenu depresiju iz koje najveći kvant vode ne može isticati jer nema kuda, a što ne znači da određeni kvant vode ponire i u dubinu zemljine kore, tako da i na spornom terenu na određenoj dubini postoje podzemne vode, te da mu za sporni slučaj nisu trebali podaci sa piezometra, jer piezometra na spornom terenu i nema i na takvim mjestima se ne ugrađuje, jer je isti po definiciji opitna ili eksperimentalna bušotina manjeg prečnika, najčešće 50mm i služi isključivo za praćenje nivoa podzemne vode u okolini aktivnog vertikalnog bušenog bunara preko kojeg se vrši odvodnjavanje ili crpljenje vode. U svom iskazu vještak dalje navodi da je na spornoj lokaciji aktiviran proces kapilarnog dizanja, koji je poguban i u konkretnom slučaju doprinosi većem zavodnjavanju sporne parcele gledajući uz kosinu, odnosno uz padinu, nego što se golim okom mehanički vidi površina vode iz jezera koja djelimično plavi spornu parcelu, a što znači da prirodno stabilan stijenski masiv trpi negativan uticaj slabljenja u kosini i doprinosi da kosina bude nestabilna i parcele u tom momentu oslabe, smanje svoju funkciju i dolazi do nabora, školjkanja i gravitacionog puzanja. Vještak se izjasnio da nije tražio na uvid nikakvu investiciono-tehničku dokumentaciju od tuženog jer mu ista nije trebala za izradu ekspertize u konkretnom slučaju, a da je postojanje jezera suštinsko pitanje i da je jezero uzročnik štete na nekretnini tužitelja, a da pitanje ko je

projektovao ili da li je odlagalište urađeno po projektu je isključivo rudarski problem.

Sud je nalaz i mišljenje vještaka geodetske struke u cijelosti prihvatio kao stručan i objektivan, jer je istim odgovoreno zadatku određenom rješenjem suda, uzimajući u obzir da nalaz nije doveden u sumnju paušalnim i neosnovanim prigovorima punomoćnika tuženog, posebno uzimajući u obzir dugogodišnje vještačenje predmetnog vještaka pred ovim i drugim sudovima, kao i njegovu stručnost i dugogodišnje iskustvo.

Iz nalaza i mišljenja vještaka poljoprivredne struke Selimović Suada, od 27.09.2022. godine, proizilazi da je vještak na predmetnom zemljištu označenom kao kč.br. 556, površine 3709m², evidentirao da se parcela nalazi u umjereno strmoj padini, do 10% nagiba, koja je dijelom potopljena od vještačkog jezera, te da vlasnik predmetne nekretnine trpi stvarnu štetu – umanjenje vrijednosti imovine, kao i štetu izmakle dobiti – sprečavanje njenog povećanja na površini od 970m² u zoni koja je pod uticajem vještačkog jezera, a da je procjena nekretnina složen proces jer svaka nekretnina ima jedinstvene karakteristike kao što su lokacija, veličina parcele i pogodnosti korištenja u različite svrhe, te da se opći koncepti tržišta nekretnina poput ponude i potražnje u određenoj regiji zasigurno odražavaju na vrijednost nekretnina, ali da se sva pojedinačna svojstva moraju podvrgnuti procjeni pomoću jedne ili nekoliko metoda da bi se utvrdila fer vrijednost, a da su osnovni elementi koji utiču na procjenu vrijednosti potražnja, korisnost, oskudnost i prenosivost. Vještak dalje navodi da je tržišna vrijednost nekretnine ona vrijednost koja se postigne između zainteresovanog neprisiljenog kupca i prodavca, a kada oba imaju sve potrebne podatke o nekretnini. Dalje navodi da je registar cijena nekretnina sa porta Federalne geodetske uprave nepouzdan i neće biti jedini osnov za procjenu predmetnih nekretnina, a iz navedenog registra je vidljivo da cijena prometovanja zemljišta na području Općine Banovići se nalazi u intervalu od 8,00 do 14,00 KM/m², ali da se ne može odrediti o tačno kojim lokacijama se radi, te da su podatci iz registra cijena nekretnina znatno niske cijene koje su na terenu neprihvatljive i nestvarne, a da iz Rješenja Općinskog suda u Banovićima od 27.12.2019. godine proizilazi da je za zemljištenjiva 6 klase u KO ... isplaćena cijena od 9,00 KM/m², a da iz Zapisnika Službe za opću upravu, geodetske i imovinsko-pravne poslove i katastar Općine Banovići od 24.09.2019. godine proizilazi da je za zemljište 4 klase isplaćena cijena od 14,00 KM/m², pa korištenjem uporedne metode cijena prometovanog zemljišta uz analiziranje drugih faktora, kao što su lokacija, komunalna izgrađenost, opremljenost, oblik i veličina parcele, kultura zemljišta, kvalitet zemljišta, namjena zemljišta, da li je urbanizirano ili ne, ponuda i potražnja vještak je na osnovu navedenog dao procjenu tržišne vrijednosti površine od 970m² u iznosu od 12,00 KM/m², tako da je ukupna procijenjena tržišna vrijednost parcele 11.640,00 KM, a obzirom da je predmetna parcela evidentirana po kulturi kao oranica/njiva 5 klase znači da se utvrđuje kao poljoprivredno, a iznimno kao zemljište za ostale namjene, pa u izračunu godišnje dobiti u poljoprivrednoj proizvodnji se uzimaju kulture niskog, srednjeg i visokog radnog intenziteta u toku proizvodnje, a u konkretnom slučaju prihvatljive su kulture pšenica, krompir i povrtlarske kulture. Tako je vještak procijenio godišnju dobit na površini od 970m² u iznosu od 485,00 KM, a godišnji gubitak za četiri sezone iznosi 1.940,00 KM. Vještak dalje navodi da na predmetnoj parceli, odnosno dijelu površine od 720m² na kojem je izražen

uticaj vodne akumulacije evidentirana su voćna stabla i sadnice nepravilnog rasporeda od kojih vlasnik ne ubire ekonomsku korist, pa je vještak obračun gubitka voćnih stabala i sadnica procijenio po principu izgubljene dobiti za broj godina potrebnih za postizanje pune rodnosti, a za sadnice obračun troškova nabavke i sadnje, pa je vještak procijenio 18 stabala šljive u rodu na iznos od 990,00 KM, 9 stabala jabuke u rodu na iznos od 360,00 KM, 1 stablo kruške na iznos od 40,00 KM, 3 stabla trešnje na iznos od 150,00 KM, 2 stabla oraha na iznos od 160,00 KM, 7 stabala džanarike na iznos od 140,00 KM, 4 čokota vinove loze na iznos od 160,00 KM, te 8 sadnica šljive na iznos od 80,00 KM, 1 sadnica trešnje na iznos od 10,00 KM, sve u ukupnom iznosu od 2.090,00 KM. Tako je vještak u konačnici zaključio da je procijenjena tržišna vrijednost dijela parcele u površini od 970m² iznosi 11.640,00 KM, da gubitak godišnje dobiti za 4 sezone iznosi 1.940,00 KM i gubitak voćnih stabala 2.090,00 KM, a ukupna šteta na predmetnoj parceli je procijenjena na 15.670,00 KM. Na ročištu pred sudom vještak se izjasnio da nije bio prisutan uviđaju na licu mjesta obavljenom od strane suda dana 09.05.2022. godine, već da je izašao na lice mjesta dana 12.09.2022. godine u prisustvu vještaka geometra i vlasnika parcele, te da je prilikom izlaska na lice mjesta potvrdio da je na terenu dio predmetne parcele pod vodom, a dio zavodnjen i povišeno vlažan u odnosu na ostatak, a da je dio parcele stalno potopljen proizilazi iz izgleda stabala koja su sasušena ili su u procesu sasušavanja, te da su na licu mjesta vidljive promjene na zemljištu koje povremeno plavi vodna akumulacija i koje je pod stalnim uticajem kapilarnog dizanja vode i zavlaživanja, te da se procjena od 11.640,00 KM odnosi na dio parcele, tj. na površinu od 970m². Vještak je na ročištu pred sudom ispravio tehničku grešku u nalazu i mišljenju na str.br. 12., gdje su navedeni datumi „01.08.2018.do 01.08.2021. godine“, tako da sada u nalazu treba da stoji „15.08.2018. do 15.08.2021. godine“, sa napomenom da se u suštini obračun naknade izgubljene koristi i pored ispravljenog datuma uopšte ne mijenja i da je procijenjeni gubitak izgubljene dobiti od 1.490,00 KM izgubljena dobit za četiri sezone i predstavlja totalnu štetu na toj površini u vidu izgubljene dobiti, te je ispravio i tekst u nalazu gdje se navodi „gubitak voćnih stabala I sadnica“ tako da u nalazu treba da stoji „gubitak voćnih stabala i sadnica“, gdje je načinjena štamparska pogreška i stavljeno veliko slovo „I“, a trebalo je kao veznik da stoji malo slovo „i“. Vještak se dalje na upit punomoćnika tuženog izjasnio da je nalaz uradio u skladu sa pravilima struke, te je na brojna pitanja punomoćnika tuženog vještak odgovorio da ne zna odgovor ili je na postavljena pitanja odgovorio „u nalazu i mišljenju“, te se dalje izjasnio, a nakon uvida u akt Porezne uprave Banovići od 26.10.2022. godine, da cijena od 3,50 KM/m² koja je navedena u aktu Porezne uprave je nestvarna jer niko ne bi prodao svoju nekretninu koja je direktno vezana za njegov stambeni objekta, koja u suštini predstavlja okućnicu kao jedinstven kompleks, a da je on u nalazu pojasnio i podatke preuzete iz Registra cijena nekretnina gdje se mogu naći i cijene od 8,00 do 14,00 KM/m², a isto tako i izuzetno niske cijene koje su na terenu nestvarne i neprihvatljive. Dalje je vještak naveo da je Zapisnik, br. 04-31-777/2019 od 24.09.2019. godine, imao na uvid prilikom izrade dokumentacije procjene vrijednosti rudničkog zemljišta za zalog za kredit rudnika u Razvojnoj banci F BiH, a da je cijenu koštanja po voćnom stablu i sadnici utvrdio na osnovu vlastitog iskustva iz struke i zvanja magistra agroekonomije i da vještači od 1996. godine pred sudovima Tuzlanskog kantona, Kantona Sarajevo, Zeničko-dobojskog kantona, te pred sudovima u Republici Srpskoj i da protiv njega nikada nije vođen postupak radi davanja neobjektivnog ili netačnog nalaza i

mišljenja, te je u svemu ostao kod datog nalaza i mišljenja i da je predmetnom nalazu i mišljenju, kao i svim dosadašnjim nalazima i mišljenjima, se koristio isključivo svojom strukom i znanjem, vještinama, iskustvom da bi predočio i pojasnio sve što navede u nalazu i mišljenju, a što smatra da je potrebno za stranke u sporu, kao i za sud u cilju da se postigne pravična presuda, a što i jeste obaveza sudskih vještaka.

Sud je nalaz i mišljenje vještaka poljoprivredne struke u cijelosti prihvatio kao stručan i objektivan jer je vještak odgovorio zadatku određenom rješenjem suda, uzimajući u obzir da nalaz nije doveden u sumnju paušalnim prigovorima punomoćnika tuženog.

Iz nalaza i mišljenja vještaka rudarske struke Adilović Abduselama 29.08.2022. godine prizilazi da je vještak izveo zaključak da je tuženi, RMU Banovići d.d. Banovići odgovoran za plavljenje – devstaciju predmetne parcele jer nijednim rudarskim projektom nije predvidio odvodnjavanje oborinskih voda iz depresije – uvale stvorene formiranjem odlagališta jalovine. Na ročištu pred sudom vještak je naveo da je prilikom prosprekcije terena prilikom uviđaja u maju mjesecu, na osnovu nalaza vještaka geometra utvrdio da je površina od 350 m² bilo potopljeno u tom momentu, te da je podatke izvadio iz projekata, gdje je bilo planirano da odlagalište ide do kote 376m, bez ikakvih posljedica, a da je međutim tuženi izvršio odlaganje do kote 400m iz ekonomskih razloga, zato što su kratki putevi, ali to je prouzrokovalo klizanje nožice klizišta i izdizanje jezera koje se stvorilo padavinama i slijevanjem sa okolnih padina, a nije predviđeno projektima odvodnjavanje te depresije, te da je uzimao u obzir samo postojeće stanje koje je bilo u datom momentu, a šta će biti dalje on može samo pretpostaviti, i da pod postojećim stanjem podrazumijevate prekoračenje projektovanih dimenzija,

Sud je nalaz i mišljenje vještaka rudarske struke u cijelosti prihvatio kao stručan i objektivan jer je vještak odgovorio zadatku određenom rješenjem suda, uzimajući u obzir da nalaz nije doveden u sumnju paušalnim prigovorima punomoćnika tužitelja i punomoćnika tuženog.

Iz iskaza tužitelja, saslušanog u svojstvu parnične stranke, proizilazi da tužitelj živi u ..., a u zadnje vrijeme od 2010. godine, od kako je u penziji, zimi boravi u T. gdje i ima prijavljen boravak i gradsko grijanje, te da se sporna nekretnina nalazi uz njegovu kuću, te da je na istoj parceli imao voćnjak, šljive, kruške, jabuke, vinovu lozu, malu baštu, a da je jezero nastalo prije, a u njegovu parcelu ušlo oko avgusta 2018. godine, kada je poplavljen dio parcele, gdje je bilo voće koje se sada suši, te da na tom dijelu parcele prije sijao kukuruz, pšenicu, dok voćke nisu porasle, a kada su porasle ostale su samo voćke i košena travu, da se sada koristi gornji dio parcele, ali ne može u blizini jezera jer je jezero prljavo i jezero prljavštinu iznesene na njivu, te da se obraćao tuženom radi rješavanja spora. Na upit punomoćnika tuženog tužitelj je naveo da je na parceli bilo otprilike 20-tak šljiva, 5 jabuka, jedna kruška, više džanarika, 10-tak hrastova, oraha, vinove loze koja se počela sušiti.

Članom 154.st.1. i 2. Zakona o obligacionim odnosima je propisano da ko drugom prouzrokuje štetu dužan je nadoknaditi je, ukoliko ne dokaže da je šteta nastala bez njegove krivice, dok za štetu od stvari ili djelatnosti od kojih potiče pojačana opasnost štete za okolinu odgovara se bez obzira na krivicu, a čl. 185. istog Zakona propisana je obaveza odgovornog lica na uspostavljanje stanja koje je bilo prije nego što je šteta nastala, odnosno obaveza davanja naknade u novcu za pričinjenu štetu. Odredbama čl. 173. i 174. Zakona o obligacionim odnosima, propisano je da šteta nastala u vezi sa opasnom stvari, odnosno opasnom djelatnošću, se smatra da potiče od te stvari, odnosno djelatnosti, izuzev ako se dokaže da one nisu bile uzrok štete, a za ovu štetu odgovara imalac opasne stvari, odnosno lice koje se bavi opasnom djelatnošću. Čl. 177. st. 1. i 3. istog Zakona, propisano je da se imalac oslobađa odgovornosti ako dokaže da šteta potiče od nekog uzroka koji se nalazio van stvari, a čije se dejstvo nije moglo predvidjeti, ni izbjeći ili otkloniti, odnosno, imalac se oslobađa odgovornosti djelimično, ako je oštećenik djelimično doprinio nastanku štete.

Kako se iz nalaza vještaka geološke struke i rudarske struke i njegovih iskaza pred sudom može izvesti pouzdan zaključak da su oštećenja na predmetnoj parceli uzrokovana rudarskim radovima koje izvodi tuženi, deponovanjem jalovine u blizini parcele tužitelja na način da je stvorio uvalu odnosno depresiju u kojoj se akumulirala voda koja nije odvodnjavana iz navedene depresije, tako da se navedena vodena akumulacija prošila i na parcelu tužitelja, to je sud utvrdio da je tuženi odgovoran za predmetna oštećenja, a sve to u smislu odredaba člana 154., 173. i 174. Zakona o obligacionim odnosima. Tuženi, na kojem je bio teret dokazivanja, obzirom da se radi o objektivnoj odgovornosti, nije u skladu sa čl. 177. Zakona o obligacionim odnosima izveo dokaze na osnovu kojih bi se mogla isključiti njegova odgovornost za predmetnu štetu. Pa je sud je utvrdio da postoji uzročno posljedična veza između izvođenja rudarskih radova tuženog i nastale štete na parceli tužitelja, kao i zaključak vještaka poljoprivredne struke, da je na predmetnoj parceli nastala šteta, to je po mišljenju ovog suda tuženi dužan tužitelju nadoknaditi štetu koju trpi, jer su opisana oštećenja u uzročno posljedičnoj vezi sa izvođenjem rudarskih radova tuženog. Visinu tužbenog zahtjeva sud je utvrdio na osnovu nalaza i mišljenja vještaka poljoprivredne struke kojeg je u cijelosti prihvatio iz naprijed navedenih razloga, a u skladu sa kojim je tužitelj konačno uskladio svoj tužbeni zahtjev u toku postupka.

Članom 189. st. 1. Zakona o obligacionim odnosima propisano je da oštećenik ima pravo kako na naknadu obične štete, tako i na naknadu izmakle koristi, a prema st. 3. iste zakonske odredbe pri ocjeni i visini izmakle koristi uzima u obzir dobitak koji se mogao osnovano očekivati prema redovnom toku stvari, a čije je ostvarenje spriječeno štetnikovom radnjom ili propuštanjem. Dakle, iz navedenog proizilazi da izmakla korist kao vid materijalne štete dospijeva od trenutka nastanka štete, a kako se ona u konkretnom slučaju ogleda u povećanju troškova proizvodnje, te je izražena kroz jednu poljoprivrednu sezonu, to proizilazi da bi takva šteta nastala, odnosno obaveza na naknadu štete dospjela tek po završetku te poljoprivredne sezone, pa je tužbeni zahtjev u ovom djelu sud u cijelosti usvojio kao osnovan, a sve u skladu sa nalazom vještaka poljoprivredne struke.

Prigovor zastare istaknut od strane punomoćnika tuženog sud smatra neosnovanim iz razloga jer je tužba podnesena u trogodišnjem zastarnom roku, a u konkretnom slučaju se radi o kontinuiranoj šteti, tj. šteti koja i dalje traje, a tuženi nije poduzeo radnje u cilju spriječavanja daljeg nastanka šteta na parceli tužitelja.

Na dosuđeni iznos materijalne štete sud je tužiteljima dosudio i zakonsku zateznu kamatu, shodno odredbi čl. 277. Zakona o obligacionim odnosima od dana podnošenja tužbe, kako je to tužitelj i tražio tužbenim zahtjevom, cijeneći da je do podnošenja tužbe dospjelo potraživanje štete.

Odluka o troškovima postupka temelji se na odredbi čl. 386. st. 1. Zakona o parničnom postupku i čl. 12. i 13. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata („Sl. novine F BiH“, br. 22/04). Troškovi tužitelja se odnose na troškove za sastav Opomene od 01.02.2021. godine iznos od 60,00 KM (25% nagrade), za sastav tužbe iznos od 240,00 KM, za zastupanje na pripremnom ročištu održanom dana 07.04.2022. godine iznos od 240,00 KM, za zastupanje prilikom uviđaja održanog dana 09.05.2022. godine iznos od 180,00 KM (75% nagrade), za zastupanje na glavnoj raspravi održanoj dana 09.11.2022. godine iznos od 240,00 KM, za zastupanje na nastavku glavne rasprave iznos od 360,00 KM shodno novoj vrijednosti spora (50% nagrade), na ime troškova vještačenja iznos od 650,00 KM, i na ime sudske takse na tužbu 80,00 i presudu iznosima od 300,00 KM, tako da ukupni troškovi tužitelja iznose 2.350,00 KM, a za koji iznos je sud obavezao tuženog da nadoknadi tužiteljima na ime troškova postupka.

S U D I J A
Zlatko Šahinović

Pouka o pravnom lijeku: Protiv ove presude može se izjaviti žalba Kantonalnom sudu u Tuzli u roku od 30 dana od dana prijema iste. Žalba se podnosi putem ovog suda u 4 (četiri) istovjetna primjeraka.